

Voorstel

(C)2630
31 augustus 2023

Voorstel van referentiescenario voor de T-1 veiling met leveringsperiode 2025-2026

Gedaan met toepassing van artikel 3, §6 van het koninklijk besluit van 28 april 2021 tot vaststelling van de parameters waarmee het volume aan te kopen capaciteit wordt bepaald, inclusief hun berekeningsmethode, en van de andere parameters die nodig zijn voor de organisatie van de veilingen, alsook de methode en de voorwaarden tot het verkrijgen van individuele uitzonderingen op de toepassing van de intermediaire prijslimiet(en) in het kader van het capaciteitsvergoedingsmechanisme

Niet-vertrouwelijk

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE.....	2
INLEIDING	3
1. Wettelijk kader	4
1.1. Nationale wetgeving.....	4
1.1.1. Elektriciteitswet.....	4
1.1.2. Koninklijk besluit van 28 april 2021.....	6
1.2. De Elektriciteitsverordening.....	7
2. Antecedenten	10
3. Consultatierapport en aanbeveling van Elia	11
3.1. Consultatierapport van Elia	11
3.2. Aanbeveling van Elia.....	11
3.2.1. Aanbeveling voor het referentiescenario voor de T-1 veiling met leveringsperiode 2025-2026	11
3.3. Aanvullende informatie gepresenteerd tijdens de WG Adequacy op 25 augustus 2023	12
4. Voorstel van referentiescenario voor T-1 veiling	14
4.1. Voorafgaande opmerkingen.....	14
4.2. Opmerkingen op de Aanbeveling van Elia.....	14
4.3. Gegevens en hypothesen voor het referentiescenario	15
4.3.1. Basisdataset voor België.....	15
4.3.2. Gebruikte data voor de overige landen	15
4.4. Sensitiviteiten.....	16
4.4.1. Nucleaire beschikbaarheid in Frankrijk	17
4.4.2. De elektriciteitsvraag.....	17
4.4.3. Vraagrespons (demand side respons).....	21
5. Conclusie	22

INLEIDING

1. Dit voorstel werd gemaakt met toepassing van artikel 3, §6 van het koninklijk besluit van 28 april 2021 en bevat het voorstel van de te weerhouden set van gegevens en hypotheses die samen het referentiescenario vormen voor de T-1 veiling in 2024 met leveringsperiode 2025-2026.

2. Dit voorstel bestaat uit vijf hoofdstukken. In het eerste hoofdstuk wordt het wettelijk kader behandeld. Het tweede hoofdstuk bevat de antecedenten. Het derde hoofdstuk bevat een korte bespreking van het consultatierapport en de aanbeveling van Elia. Het vierde hoofdstuk bevat het voorstel van referentiescenario van de CREG. Het vijfde hoofdstuk bevat de conclusie.

3. Op zijn vergadering van 31 augustus 2023 heeft het directiecomité van de CREG dit voorstel goedgekeurd.

1. WETTELIJK KADER

1.1. NATIONALE WETGEVING

1.1.1. Elektriciteitswet

4. Op 22 april 2019 werd de wet tot wijziging van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt (hierna: “de elektriciteitswet”), teneinde een capaciteitsvergoedingsmechanisme in te stellen, goedgekeurd. Deze wet creëert een algemeen kader met het oog op de invoering van een marktbreed capaciteitsmechanisme en bepaalt het proces en de taakverdeling voor de uitwerking van de verschillende deelaspecten van het capaciteitsvergoedingsmechanisme door middel van diverse koninklijke besluiten en marktregels.

5. Artikel 7undecies, §1 van de elektriciteitswet legt het basisprincipe van periodieke veilingen vast en benadrukt onder meer het belang van de kostenbeheersing van het ingestelde capaciteitsvergoedingsmechanisme:

“Er wordt een capaciteitsvergoedingsmechanisme ingesteld.

Het capaciteitsvergoedingsmechanisme functioneert op basis van periodieke veilingen met het oog op de toekenning van de capaciteitsvergoeding.

Het capaciteitsvergoedingsmechanisme is zodanig ontworpen dat de kostprijs ervan zo laag mogelijk blijft.”

6. Artikel 7undecies, §2 van de elektriciteitswet voorziet het volgende:

“De Koning bepaalt bij besluit, vastgesteld na overleg in de Ministerraad, met welke parameters het volume van de aan te kopen capaciteit wordt bepaald, inclusief hun berekeningsmethode, op voorstel van de commissie, na raadpleging van de marktspelers, en na advies van de Algemene Directie Energie.

De Koning bepaalt bij besluit, vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de andere dan de in het eerste lid bedoelde parameters die nodig zijn voor de organisatie van de veilingen, d.w.z. de reductiefactoren, de referentieprijs, de intermediaire prijslimiet(en) die van toepassing is / zijn op bepaalde capaciteiten die beantwoorden aan specifieke criteria, en de uitoefenprijs, inclusief hun berekeningsmethode, op voorstel van de netbeheerder, dat wordt opgesteld na raadpleging van de marktdeelnemers, en na advies van de commissie.

De Koning bepaalt bij besluit, vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de methode en voorwaarden tot het verkrijgen van individuele uitzonderingen op de toepassing van de intermediaire prijslimiet(en), na raadpleging van de marktdeelnemers. Een individuele uitzondering wordt toegekend door de commissie.”

7. Artikel 7undecies, §3 van de elektriciteitswet voorziet het volgende:

“Op basis van de door de Koning overeenkomstig paragraaf 2, eerste lid, bepaalde parameters en hun berekeningsmethoden, stelt de netbeheerder een verslag op met de berekeningen die nodig zijn voor het opstellen van het in paragraaf 4 bedoelde voorstel.

Op basis van de door de Koning in toepassing van paragraaf 2, tweede lid, bepaalde parameters en berekeningsmethoden, doet de netbeheerder een voorstel voor de reductiefactoren, de referentieprijs, de intermediaire prijslimiet(en) en de uitoefenprijs voor de veilingen vier jaar en één jaar voor de periode van de capaciteitslevering, alsook voor het maximale volume aan capaciteit dat in het kader van de betreffende veiling kan gecontracteerd worden met alle houders van niet bewezen capaciteit.

Uiterlijk op 15 november van ieder jaar worden het verslag en het voorstel van de netbeheerder bedoeld in het eerste en tweede lid overgemaakt aan de minister, de commissie en de Algemene Directie Energie.

Uiterlijk op 1 februari van ieder erop volgend jaar, geeft de commissie een advies aan de minister over het voorstel van de netbeheerder bedoeld in het tweede lid."

8. Artikel 7undecies, §4 van de elektriciteitswet voorziet het volgende:

"Uiterlijk op 1 februari van ieder erop volgend jaar, doet de commissie aan de minister, een voorstel over de specifieke waarden van de parameters waarmee het volume aan te kopen capaciteit wordt bepaald bedoeld in paragraaf 2, eerste lid, met het oog op de organisatie van de veilingen vier jaar en één jaar voor de periode van capaciteitslevering, en bezorgt daarvan een kopie aan de Algemene Directie Energie en de netbeheerder. De commissie doet dat voorstel na toepassing van de betreffende berekeningsmethode bedoeld in paragraaf 2, eerste lid, en op basis van de berekeningen van het in paragraaf 3, lid 1, bedoelde verslag van de netbeheerder. Dit voorstel bevat eveneens een voorstel voor het minimale volume dat moet worden gereserveerd voor de veiling die één jaar voor de periode van capaciteitslevering plaatsvindt. Dit minimaal te reserveren volume is minstens gelijk aan de capaciteit die gemiddeld minder dan 200 draaiuren heeft per jaar teneinde de totale piekcapaciteit af te dekken."

9. Artikel 7undecies, §5 van de elektriciteitswet voorziet het volgende:

"Uiterlijk op 1 maart van ieder jaar geven de Algemene Directie Energie en de netbeheerder een advies aan de minister over het voorstel van de commissie bedoeld in paragraaf 4."

10. Artikel 7undecies, §6 van de elektriciteitswet voorziet het volgende:

"Uiterlijk op 31 maart van ieder jaar, op basis van de voorstellen en de adviezen bedoeld in de paragrafen 3, 4 en 5, met het oog op het verzekeren van het vereiste niveau aan bevoorradingszekerheid zoals bepaald in paragraaf 7, na overleg in de Ministerraad, geeft de minister instructie aan de netbeheerder om de veilingen te organiseren voor de onderzochte perioden van capaciteitslevering, stelt de parameters vast die nodig zijn voor hun organisatie, bepaalt het maximale volume aan capaciteit dat in het kader van de betreffende veiling kan gecontracteerd worden met alle houders van niet bewezen capaciteit, en bepaalt het minimaal te reserveren volume voor de veiling die één jaar voor de periode van capaciteitslevering georganiseerd wordt. Dit minimaal te reserveren volume is minstens gelijk aan de capaciteit die gemiddeld minder dan 200 draaiuren heeft per jaar teneinde de totale piekcapaciteit af te dekken.

(...)"

11. Artikel 7undecies, §6, eerste lid van de elektriciteitswet verwijst tevens naar artikel 7undecies, §7 van de elektriciteitswet daar waar het gaat om de bepaling van het vereiste niveau aan bevoorradingszekerheid ("de betrouwbaarheidsnorm"). Met betrekking tot de betrouwbaarheidsnorm bepaalt artikel 7undecies, §7 van de elektriciteitswet het volgende:

"Het niveau van bevoorradingszekerheid te bereiken door het capaciteitsvergoedingsmechanisme, komt overeen met de betrouwbaarheidsnorm. De vraagcurves voor de veilingen worden zodanig gekalibreerd dat deze betrouwbaarheidsnorm bereikt wordt.

Op voorstel van de commissie, gebaseerd op de methode bedoeld in artikel 23(6) van de Verordening (EU) nr. 2019/943, bepaalt de Koning, na advies van de Algemene Directie Energie en van de netbeheerder, bij een besluit overlegd in Ministerraad, de betrouwbaarheidsnorm. Hetgeen bepaald wordt in artikel 7bis, § 2, geldt als

betrouwbaarheidsnorm totdat de Koning de betrouwbaarheidsnorm heeft bepaald krachtens dit lid.

De Algemene Directie Energie, in samenwerking met het Federaal Planbureau en de commissie, wordt aangewezen als de bevoegde autoriteit om de enkele raming vast te stellen van de waarde van de verloren belasting, bedoeld in artikel 11 van de Verordening (EU) 2019/943 en, voor het eerst, binnen de zes maanden na de publicatie van het goedgekeurde voorstel, bedoeld in artikel 23, lid 6, ervan. Elke enkele raming, vastgesteld door de Algemene Directie Energie in uitvoering van deze Verordening, wordt goedgekeurd door de Koning bij besluit, vastgesteld na overleg in de Ministerraad.

De Algemene Directie Energie wordt aangewezen om de kosten voor een nieuwe toegang te bepalen, bedoeld in artikel 23, lid 6, van de Verordening (EU) 2019/943 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende de interne markt voor elektriciteit. De kost van een nieuwe toegang wordt goedgekeurd door de Koning bij besluit, vastgesteld na overleg in de Ministerraad.

Voor de opmaak van het verslag, de adviezen, de voorstellen en van de beslissing bedoeld in de paragrafen 2 tot en met 6 wordt rekening gehouden met de betrouwbaarheidsnorm die in werking is op 15 september van het jaar voorafgaand aan het jaar van de veiling.”

1.1.2. Koninklijk besluit van 28 april 2021

12. In uitvoering van artikel 7undecies, §2, 3 en 6 van de elektriciteitswet werd het koninklijk besluit aangenomen van 28 april 2021 tot vaststelling van de parameters waarmee het volume aan te kopen capaciteit wordt bepaald, inclusief hun berekeningsmethode, en van de andere parameters die nodig zijn voor de organisatie van de veilingen, alsook de methode en voorwaarden tot het verkrijgen van individuele uitzonderingen op de toepassing van de intermediaire prijslimiet(en) in het kader van het capaciteitsvergoedingsmechanisme.

13. Artikel 2 van het koninklijk besluit van 28 april 2021 bepaalt het volgende:

“§ 1. De netbeheerder maakt zijn verslag en zijn voorstel bedoeld in artikel 7undecies, § 3, van de wet van 29 april 1999 en zoals beschreven in artikel 7, § 2 op basis van een referentiescenario, bedoeld in artikel 3, § 7 en de intermediaire waarden, bedoeld in artikel 4, op.

§ 2. De commissie doet haar voorstel bedoeld in artikel 7undecies, § 4, van de wet van 29 april 1999, op basis van datzelfde referentiescenario en dezelfde intermediaire waarden.”

14. Met betrekking tot de bepaling van het referentiescenario, stelt artikel 3 van het koninklijk besluit van 28 april 2021:

“§ 1. De netbeheerder maakt, in samenwerking met de Algemene Directie Energie en in overleg met de commissie, een selectie van één of meerdere scenario's en gevoeligheden volgens de stappen beschreven in artikel 4, §§ 2 tot en met 4.

§ 2. Uit de op het ogenblik van de selectie meest recent beschikbare Europese beoordeling bedoeld in artikel 23 van Verordening (EU) 2019/943 en/of de nationale beoordeling bedoeld in artikel 24 van Verordening (EU) 2019/943, worden één of meerdere scenario's en gevoeligheden geselecteerd. Deze selectie omvat minstens het Europese centrale referentiescenario bedoeld in artikel 23, lid 1, 5, b) van Verordening (EU) 2019/943. Tot zolang deze beoordelingen nog niet beschikbaar zijn, wordt een selectie gemaakt uit andere beschikbare studies.

§ 3. De gegevens en hypothesen waaruit deze scenario's en gevoeligheden zijn opgebouwd worden geactualiseerd op basis van de meest recente relevante informatie.

§ 4. Daarnaast kunnen andere gevoeligheden gedefinieerd worden die een impact kunnen hebben op de bevoorradingszekerheid in België, met inbegrip van gebeurtenissen buiten de Belgische regelzone.

§ 5. De geselecteerde scenario's en gevoeligheden, inclusief de gegevens en hypothesen waaruit ze zijn opgebouwd, worden onderworpen aan een openbare raadpleging bedoeld in artikel 5.

§ 6. Op basis van het consultatierapport en in het bijzonder de informatie die betrekking heeft op artikel 5, § 2, 1° en 2° maakt de commissie een voorstel op voor de Minister van de te weerhouden set van gegevens en hypothesen, die samen een voorstel van referentiescenario vormen.

De Algemene Directie Energie formuleert een advies op dit voorstel.

§ 7. Rekening houdend met het voorstel van de commissie, de aanbevelingen van de netbeheerder en het advies van de Algemene Directie Energie, beslist de Minister, bij besluit vastgesteld na overleg in ministerraad vanaf de beslissing genomen in 2021, ten laatste op 15 september van het jaar voorafgaand aan de veiling welke set van gegevens en hypothesen moet worden geselecteerd als het referentiescenario. De Minister kan hierbij afwijken van het voorstel van de commissie mits passende motivatie."

1.2. DE ELEKTRICITEITSVERORDENING

15. Voor de selectie van de scenario's en de gevoeligheden verwijst het koninklijk besluit van 28 april 2021 naar artikelen 23 en 24 van de verordening (EU) 2019/943 van 5 juni 2019 betreffende de interne markt voor elektriciteit (hierna, de "elektriciteitsverordening").

16. Artikel 23 van de elektriciteitsverordening handelt over de Europese beoordeling van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening en stelt het volgende:

"1. De Europese beoordeling van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening stelt de zorgpunten met betrekking tot de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening vast aan de hand van een beoordeling van de algemene toereikendheid van het elektriciteitssysteem om stroom te leveren en de verwachte vraag naar elektriciteit voor elk jaar op het niveau van de Unie, op het niveau van de lidstaten en op het niveau van de individuele biedzones, indien nodig. De Europese beoordeling van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening bestrijkt een periode van tien jaar vanaf de datum van die beoordeling.

2. De Europese beoordeling van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening wordt verricht door het ENTSB voor elektriciteit.

3. Uiterlijk op 5 januari 2020 dient het ENTSB voor elektriciteit bij de overeenkomstig artikel 1 van het Besluit van de Commissie van 15 november 2012 opgerichte Coördinatiegroep voor elektriciteit en ACER een ontwerpmethodologie in voor de Europese beoordeling van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening op basis van de in lid 5 van dit artikel vastgestelde beginselen.

4. De transmissiesysteembeheerders verstrekken aan het ENTSB voor elektriciteit de gegevens die het nodig heeft om de Europese beoordeling van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening uit te voeren. Het ENTSB voor elektriciteit voert de Europese beoordeling van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening jaarlijks uit. De producenten en andere marktdeelnemers bezorgen transmissiesysteembeheerders en andere marktdeelnemers gegevens over het verwachte gebruik van de productiebronnen, waarbij rekening wordt gehouden met de beschikbaarheid van primaire middelen en passende scenario's van de verwachte vraag en het verwachte aanbod.

5. De Europese beoordeling van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening is gebaseerd op een transparante methodologie die mogelijk maakt dat de beoordeling:

- a) wordt uitgevoerd op het niveau van elke biedzone en ten minste alle lidstaten bestrijkt;
- b) is gebaseerd op passende centrale referentiescenario's van verwachte vraag en aanbod, met inbegrip van een economische beoordeling van de waarschijnlijkheid dat activa voor elektriciteitsproductie permanent buiten bedrijf worden gesteld of worden stilgelegd, of dat nieuwe activa voor elektriciteitsproductie worden gebouwd, alsmede met inbegrip van maatregelen ter verwezenlijking van doelstellingen inzake energie-efficiëntie en elektriciteitsinterconnectie en die een analyse omvat waarbij op passende wijze rekening wordt gehouden met gevoeligheden betreffende extreme weersomstandigheden, hydrologische omstandigheden, groothandelsprijzen en de ontwikkeling van de koolstofprijs;
- c) afzonderlijke scenario's bevat die de verschillende waarschijnlijkheden weerspiegelen van de zorgpunten in verband met de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening die de verschillende soorten capaciteitsmechanismen moeten aanpakken;
- d) op passende wijze rekening houdt met de bijdrage van alle middelen, met inbegrip van bestaande en toekomstige productie, energieopslag, sectorale integratie, vraagrespons en invoer- en uitvoermogelijkheden, alsmede met de bijdrage daarvan aan een flexibel systeembeheer;
- e) rekening houdt met de waarschijnlijke gevolgen van de in artikel 20, lid 3, bedoelde maatregelen;
- f) varianten zonder bestaande of geplande capaciteitsmechanismen en; waar van toepassing, varianten met bestaande of geplande capaciteitsmechanismen omvat;
- g) is gebaseerd op een marktmodel met gebruikmaking van, indien van toepassing, de stroomgebaseerde aanpak;
- h) gebruikmaakt van probabilistische berekeningen;
- i) gebruikmaakt van één modelleringshulpmiddel;
- j) ten minste de volgende in artikel 25 bedoelde indicatoren omvat: — "verwachte niet-geleverde energie", en — "de waarschijnlijkheid dat niet aan de vraag kan worden voldaan";
- k) de bronnen van mogelijke zorgpunten in verband met de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening vaststelt, in het bijzonder of er sprake is van een beperking op het gebied van het net en/of een hulpbron;
- l) rekening houdt met echte netontwikkeling;
- m) ervoor zorgt dat naar behoren rekening wordt gehouden met de nationale kenmerken van productie, vraagflexibiliteit en energieopslag, de beschikbaarheid van primaire middelen en het niveau van interconnectie.

6. "Uiterlijk op 5 januari 2020 dient het ENTSB voor elektriciteit bij ACER een ontwerpmethodologie in voor de berekening van:

- a) de waarde van de verloren belasting;
- b) de "kosten voor nieuwe toegang" voor productie of vraagrespons, en
- c) de in artikel 25 bedoelde betrouwbaarheidsnorm. De methodologie is gebaseerd op transparante, objectieve en verifieerbare criteria.

7. Met betrekking tot de voorstellen overeenkomstig de leden 3 en 6 voor de ontwerpmethodologie, de scenario's, de gevoeligheidsanalyses en de aannames waarop deze gebaseerd zijn, en de resultaten van de Europese beoordeling van de toereikendheid

van de elektriciteitsvoorziening overeenkomstig lid 4, vindt voorafgaande raadpleging van de lidstaten, de Coördinatiegroep voor elektriciteit en alle relevante belanghebbenden en de goedkeuring door ACER plaats in overeenstemming met de in artikel 27 vastgestelde procedure."

17. Artikel 24 van de elektriciteitsverordening handelt over de nationale beoordelingen van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening en stelt het volgende:

"1. Nationale beoordelingen van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening hebben een regionaal toepassingsgebied en zijn gebaseerd op de in artikel 23, lid 5, bedoelde methodologie, met name het bepaalde in artikel 23, lid 5,

Nationale beoordelingen van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening omvatten de centrale referentiescenario's als bedoeld in artikel 23, lid 5, onder b).

Nationale beoordelingen van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening kunnen rekening houden met bijkomende gevoeligheden naast die als bedoeld in artikel 23, lid 5, onder b). In dergelijke gevallen kunnen nationale beoordelingen van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening:

a) uitgaan van veronderstellingen, rekening houdend met de specifieke kenmerken van de nationale vraag naar en het nationale aanbod van elektriciteit;

b) gebruikmaken van aanvullende instrumenten en recente gegevens die aanvullend zijn welke het ENTSB voor elektriciteit gebruikt voor de Europese beoordeling van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening.

Daarnaast maken de nationale beoordelingen van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening bij het beoordelen van de bijdrage van capaciteitsaanbieders in een andere lidstaat tot de voorzieningszekerheid van de door hen bestreken biedzones, gebruik van de methodologie van artikel 26, lid 11, onder a).

2. De nationale beoordelingen van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening en, waar van toepassing, de Europese beoordeling van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening en het advies van ACER uit hoofde van lid 3 van dit artikel, worden openbaar gemaakt.

3. Wanneer bij de nationale beoordeling van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening een punt van zorg wordt geconstateerd met betrekking tot een biedzone dat niet was geconstateerd bij de Europese beoordeling van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening, omvat de nationale beoordeling van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening de redenen voor het verschil tussen de twee beoordelingen van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening, inclusief gedetailleerde gegevens over de gevoeligheidsanalyses en de onderliggende veronderstellingen. De lidstaten publiceren dit verslag en dienen het in bij ACER.

Binnen twee maanden na de datum van ontvangst van het verslag, brengt ACER een advies uit over de vraag of de verschillen tussen de nationale beoordeling van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening en de Europese beoordeling van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening gerechtvaardigd zijn.

Het orgaan dat verantwoordelijk is voor de nationale beoordeling van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening, houdt naar behoren rekening met het advies van ACER en wijzigt zo nodig zijn beoordeling. Indien het besluit niet volledig rekening te houden met het advies van ACER, publiceert het orgaan dat verantwoordelijk is voor de nationale beoordeling van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening een verslag met een gedetailleerde motivering."

18. Artikel 25(4) van de elektriciteitsverordening stelt verder het volgende:

"Wanneer toepassing wordt gemaakt van capaciteitsmechanismen, worden de parameters waarmee de hoeveelheid in het kader van het capaciteitsmechanisme aangekochte capaciteit wordt bepaald, goedgekeurd door de lidstaat of een andere door de lidstaat aangewezen bevoegde instantie op basis van een voorstel van de regulerende instantie."

2. ANTECEDENTEN

19. Op 24 maart en 7 april 2023 organiseerde Elia overlegvergaderingen over de scenario's, data en gevoeligheidsanalyses met de Algemene Directie Energie en de CREG

20. Op 14 april 2023 presenteerde Elia tijdens een WG Adequacy #18 de scenario's, de gevoeligheden en de gegevens voor de berekening van de parameters van de T-1 veiling met leveringsperiode 2025-2026 en van de T-4 veiling met de leveringsperiode 2028-2029.

Een openbare raadpleging hierover werd door Elia georganiseerd van 18 april 2023 tot 19 mei 2023.

21. Op 16 juni 2023 stelde Elia tijdens de WG Adequacy #20 de reacties op haar openbare raadpleging voor.

22. Op 20 juni 2023 publiceerde Elia het consultatierapport en de niet-vertrouwelijke antwoorden op haar website (zie bijlage 1).

23. Op 21 juni 2023 ontving de CREG van Elia het publieke consultatierapport alsook ook een vertrouwelijk consultatierapport.

24. Op 25 augustus 2023 werd tijdens de WG Adequacy #21 onder meer de resultaten inzake de voorspelling van de elektriciteitsvraag voorgesteld door Climact.

25. Op 28 augustus 2023 gaf Elia een aantal bijkomende verduidelijkingen inzake de projectie van de elektriciteitsvraag.

3. CONSULTATIERAPPORT EN AANBEVELING VAN ELIA

3.1. CONSULTATIERAPPORT VAN ELIA

26. Het consultatierapport van Elia heeft betrekking op de twee veilingen die in 2024 georganiseerd worden, namelijk de vierde T-4 veiling met leveringsperiode 2028-2029 en de eerste T-1 veiling met leveringsperiode 2025-2026. Het rapport bevat 3 hoofdstukken. Het eerste hoofdstuk komt terug op het wettelijk en regelgevend kader, het tweede hoofdstuk geeft Elia's aanbeveling weer inzake de keuze van het referentiescenario voor beide veilingen en het derde hoofdstuk geeft een overzicht van de ontvangen reacties van de openbare raadpleging en Elia's antwoord erop.

27. In het kader van de openbare raadpleging over de scenario's, gevoeligheden en gegevens voor de berekening van de parameters van de T-1 veiling met leveringsperiode 2025-2026 en van de T-4 veiling voor de leveringsperiode 2028-2029 (hierna : "de openbare raadpleging") heeft Elia drie antwoorden ontvangen: 2 niet-vertrouwelijke antwoorden (Febeg en Febeliec) en één vertrouwelijk antwoord. Het consultatierapport van Elia bevat een overzicht van alle ontvangen niet-vertrouwelijke antwoorden en de reactie van Elia op die antwoorden.

3.2. AANBEVELING VAN ELIA

28. Elia beveelt aan om de dataset van het scenario dat als bijlage bij het consultatierapport is gevoegd als basis te nemen. Deze dataset werd samengesteld op basis van de laatste studie European Resource Adequacy Assessment van ENTSO-E (ERAA 2022). Elia stelt voor om deze oorspronkelijke dataset bij te werken om rekening te houden met de laatst beschikbare informatie over de Belgische en Europese zones evenals de opmerkingen van de marktspelers die ze heeft ontvangen tijdens het proces van openbare raadpleging.

29. Bovendien beveelt Elia aan om in deze dataset een bepaald aantal gevoeligheden op te nemen om het referentiescenario te vormen.

3.2.1. Aanbeveling voor het referentiescenario voor de T-1 veiling met leveringsperiode 2025-2026

30. Elia stelt voor om geen gevoeligheid op te nemen inzake de brandstof en CO₂-prijzen. Elia stelt wel dat de prijzen aangepast dienen te worden indien significante evoluties voor de forwardprijzen optreden vóór de beslissing van de Minister.

31. Wat de elektriciteitsvraag in België betreft, stelt Elia voor om rekening te houden met de laatste economische voorspellingen die door het Federaal Planbureau zullen worden gepubliceerd. De resulterende elektriciteitsvraag zal bepaald worden aan de hand van de voorspellingstool van de totale vraag 'BECalc' die in samenwerking met Climact voor de FOD Leefmilieu werd ontwikkeld. Deze vraagvoorspelling zal in augustus 2023 tijdens een WG Adequacy voorgesteld worden.

32. Met betrekking tot de stroomgebaseerde regels (Flow-based rules CEP) stelt Elia voor om de 70% minRAM voor alle landen toe te passen.

33. Elia stelt verder voor om geen uitdienstnemingen voor thermische eenheden in rekening te brengen, behoudens de overeenkomstig artikel 4bis aangekondigde sluitingen.

34. Inzake de beschikbaarheid van nucleaire eenheden in Frankrijk, stelt Elia voor om de laatste REMIT data te gebruiken en deze aan te passen in functie van de jaarlijks verwachte productie volgens de vooruitzichten van EDF.

35. Voor de inschatting van Demand Side Respons stelt Elia voor om de resultaten van de lopende E-Cube studie op te nemen in het referentiescenario. De resultaten van de studie zullen in augustus 2023 tijdens een WG Adequacy voorgesteld worden.

36. Met betrekking tot de risico's buiten België stelt Elia het volgende voor :

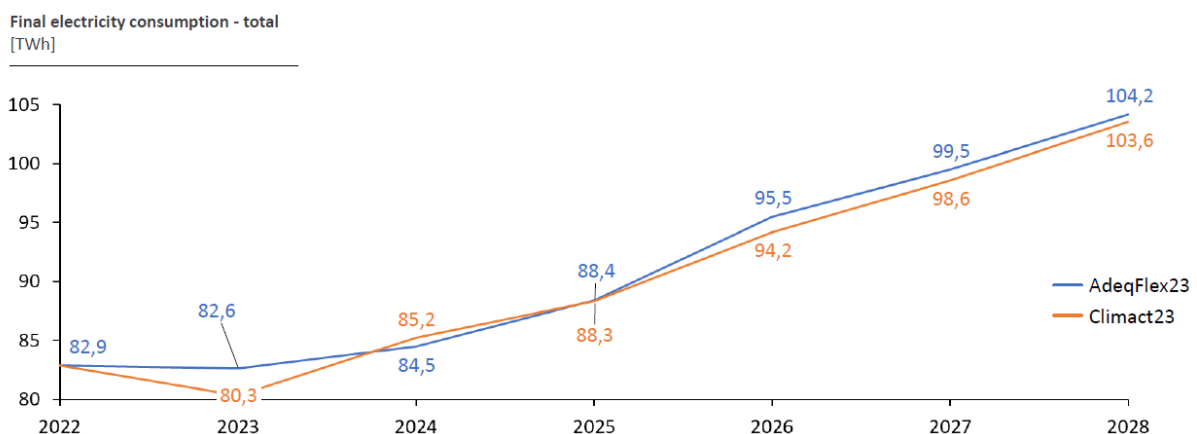
- de nucleaire eenheden Heysham 1 en Hartepool als beschikbaar te beschouwen;
- geen exportbeperkingen te beschouwen;
- eventuele aankondigingen of relevante studies, die de dataset van de overige landen kan impacteren, in rekening te brengen.

3.3. AANVULLENDE INFORMATIE GEPRESENTEERD TIJDENS DE WG ADEQUACY OP 25 AUGUSTUS 2023

37. Tijdens de WG adequacy op 25 augustus 2023 werd, zoals voorgesteld in het consultatierapport (zie randnummer 31 en 35), de update van de elektriciteitsvraag gepresenteerd door Climact en de DSR-studie gepresenteerd door E-Cube. De CREG verwijst naar de presentatie beschikbaar op de website van Elia voor meer gedetailleerde informatie¹.

38. Onderstaande grafiek geeft de evolutie van de totale elektriciteitsvraag weer zoals voorgesteld door Climact.

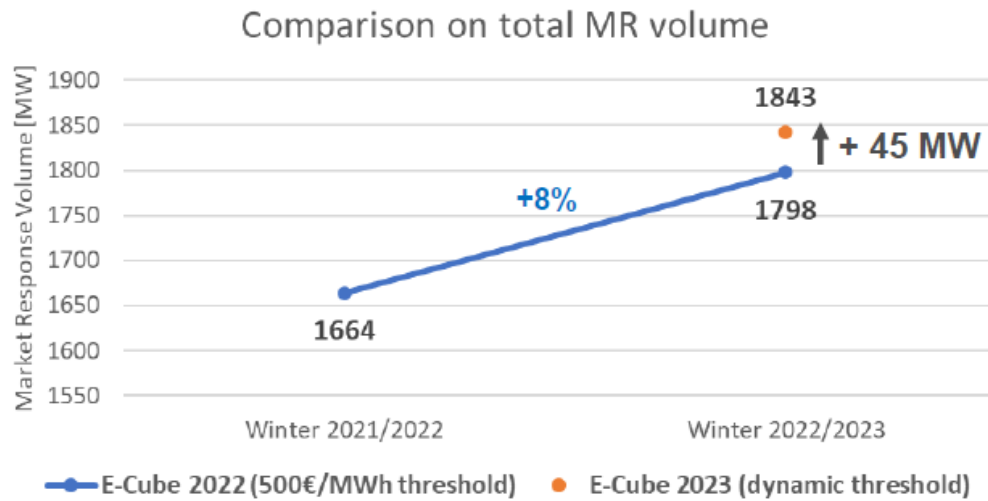
Comparison of Adequacy & Flexibility 2023 and Climact 2023 exercices

- Demand destruction has been considered to match Elia's best estimate of the total load (July 23)
- Demand destruction impacts considered constant during the entire trajectory from year 2023 onwards

¹Zie Elia website : https://www.elia.be/-/media/project/elia/elia-site/users-group/ug/wg-adequacy/2023/20230825/25082025_wg_adequacy_v1.pdf

39. De studie van E-Cube leidt tot een volume van 1843 MW market respons voor winter 2022-2023. Elia stelt voor om deze waarde constant te houden voor periode 2023-2028 (zie onderstaande figuur). Elia stelt voor om dit volume te hanteren over de volledige periode.

4. VOORSTEL VAN REFERENTIESCENARIO VOOR T-1 VEILING

4.1. VOORAFGAANDE OPMERKINGEN

40. Het koninklijk besluit van 28 april 2021 stelt in artikel 3, §6 dat de commissie een voorstel opmaakt van de te weerhouden set van gegevens en hypothesen, die samen het voorstel van referentiescenario vormen. Er dient dus één enkele set van gegevens en hypothesen, en dus één enkel scenario voorgesteld te worden door de commissie. Er is, met andere woorden, geen mogelijkheid om alternatieve scenario's of sensitiviteitsanalyses op een bepaald scenario voor te stellen. Deze benadering is ongebruikelijk bij het maken van simulaties inzake bevoorradingszekerheid.

41. De CREG meent dat het verantwoord en nuttig zou zijn om meerdere, maar wel een beperkt aantal scenario's te simuleren, waarbij de keuze van het te weerhouden scenario zo dicht mogelijk tegen de start van de veilingen wordt gemaakt en waarbij de meest geactualiseerde evoluties in de energiemarkt in rekening kunnen worden gebracht.

42. In onderhavig voorstel formuleert de CREG, overeenkomstig artikel 3, §6 van het koninklijk besluit van 28 april 2021, een voorstel van referentiescenario.

4.2. OPMERKINGEN OP DE AANBEVELING VAN ELIA

43. De CREG stelt vast dat de aanbeveling van Elia inzake het referentiescenario voor bepaalde hypothesen verwijst naar de resultaten van toekomstige analyses die pas tijdens de WG Adequacy van 25 augustus 2023 zullen voorgesteld worden. De analyses hebben betrekking op volgende parameters:

- de evolutie van de elektriciteitsvraag (Climact);
- de evolutie van demand side response (E-cube).

De CREG erkent het belang om te pogen rekening te houden met de meest actuele beschikbare data in het referentiescenario. Het uitvoeren van analyses waarvan de resultaten pas net voor de beslissing van de Beslissing van de Minister gekend zijn, maakt dat deze aspecten "ontsnappen" aan de openbare raadpleging van Elia. Bovendien kan de CREG (die een voorstelbevoegdheid heeft) en mogelijks ook de Algemene Directie Energie (met een adviesbevoegdheid), wegens de te krappe timing tussen publicatie van de resultaten (25 augustus 2023 – mogelijks enkele dagen eerder) en het Ministerieel besluit (te nemen op 15 september 2023, waarbij toch minimale administratieve handelingen en coördinatie nodig is), haar bevoegdheid niet ten volle uitoefenen, gezien er geen tijd overblijft voor analyse, laat staan discussie, herberekeningen of correcties van de resultaten.

De CREG wijst er bovendien op dat deze parameters, en in het bijzonder de elektriciteitsvraag, uitermate impacterend zijn op de resultaten van de simulaties door de netbeheerder. De stijging van de elektriciteitsvraag tussen 25/26 en 28/29 blijkt op basis van de Adequacy- en flexibiliteitsstudie van juni 2023 veel hoger te liggen voor België dan voor de meeste buurlanden:

- France : +5%
- Germany : +8%
- NL : +14%

- UK : +7%
- Spain : +1%
- Italy: +7%
- Poland : +7%
- Denmark : +22%
- **BE (volgens A&Fstudie van 88,4 naar 104,2) : + 18%**

De CREG pleit dan ook om procedures en tijdslijnen te herbekijken om een iedere instantie de tijd te geven haar bevoegdheden uit te oefenen binnen redelijke termijnen.

44. Verder stelt Elia voor om de meest recente REMIT data te gebruiken voor de beschikbaarheid van de Franse nucleaire eenheden. Indien de vooruitzichten van EDF niet beschikbaar zijn op het moment dat de Minister het referentiescenario moet vastleggen, stelt Elia voor om 330 TWh te gebruiken.

45. Gezien het feit dat de Minister het referentiescenario moet vastleggen tegen 15 september 2023, rekening houdend met het voorstel van de CREG, met het advies van de Algemene Directie Energie op dit voorstel en met de aanbevelingen van de netbeheerder, zou de CREG haar voorstel van referentiescenario idealiter midden juli moeten overmaken aan de Minister en de Algemene Directie Energie. Wegens de onbeschikbaarheid van de nodige parameters (zie randnummer 43) werd binnen het opvolgingscomité CRM overeengekomen dat de CREG haar voorstel zal uitbrengen na publicatie van de ontbrekende analyses.

4.3. GEGEVENS EN HYPOTHESES VOOR HET REFERENTIE SCENARIO

4.3.1. Basisdataset voor België

46. Het is belangrijk rekening te houden met de verwachtingen inzake de (on)beschikbaarheid tijdens de leveringsperiode 2025-2026 van de nucleaire eenheden die het voorwerp uitmaken van het akkoord voor een levensduurverlenging. Op basis van de informatie, die de CREG ontving van het kabinet van de Minister bevoegd voor Energie, stelt de CREG voor om, afwijkend van de aanbeveling van de netbeheerder, de nucleaire eenheden Doel 4 en Tihange 3 als beschikbaar te beschouwen tijdens de wintermaanden van het leveringsjaar.

47. De CREG stelt vast dat in de basisdataset de 2 grote STEG eenheden vermeld staan die gecontracteerd werden in de T-4 veiling in 2021 (en de Re-run in 2022). De CREG meent dat alle CRM-gecontracteerde eenheden, waarvoor een contract werd afgesloten die de beoogde leveringsperiode dekt, moeten worden in rekening gebracht. Elia heeft op 28 juli 2023 bevestigd dat dit inderdaad het geval is.

4.3.2. Gebruikte data voor de overige landen

48. Elia beveelt aan om de dataset van het ERAA 2022 te gebruiken.

49. De CREG stelt vast dat de data voorgesteld voor de naburige landen afwijkt van de data input die terug te vinden zijn op de website van ENTSO-E betreffende de ERAA 2022². De CREG meent dat alle gebeurtenissen, aankondigingen en beslissingen die mogelijks een significante impact kunnen hebben op de data van de naburige landen, best opgesomd kunnen worden in tabelvorm als bijlage bij het consultatierapport en aanbeveling. Dergelijke tabel zou een aantal minimale gegevens moeten bevatten (datum, bron, land, parameters die mogelijks geïmpacteerd worden, beschrijving, mogelijke impact op de data, al dan niet in rekening brengen ervan met voldoende motivering).

50. Dit probleem werd aan Elia voorgelegd. Elia bevestigt de vaststelling van de CREG maar stelt dat de afwijkingen het gevolg zijn van updates voor landspecifieke parameters. Elia verwijst naar de lijst van de voornaamste bronnen voor de updates die zich in de verklarende nota bij de publieke consultatie bevond. Elia stelt evenwel dat de landspecifieke data uit de ERAA 2022 niet kunnen gepubliceerd worden of zelfs maar gedeeld worden met de CREG wegens het vertrouwelijke karakter van deze informatie. Deze positie valt minstens te betreuren. Bij gebrek aan de update van de ERAA2022-gegevens, meent de CREG dat de verklarende tabel (zie vorig randnummer) dan best kan beschikbaar gesteld worden ten laatste bij de publicatie van het kalibratierapport.

51. Verder stelt de CREG vast dat de elektriciteitsvraag van het Verenigd Koninkrijk een materiële fout bevat, namelijk 31 TWh i.p.v. 316 TWh.

52. Verder stelt de CREG vast dat op de website van ENTSO-E reeds input data beschikbaar zijn voor de ERAA 2023 (zie <https://www.entsoe.eu/outlooks/eraa/2023/eraa-downloads/>). Elia heeft in antwoord op een vraag van de CREG hierover gesteld dat de ERAA2023 data nog niet gevalideerd zijn en bijgevolg niet kunnen gebruikt worden. Het is onduidelijk voor de CREG wanneer deze ERAA 2023 data gevalideerd zullen worden, maar de publicatie van het ERAA2023 rapport is voorzien in november 2023. Gezien het kalibratierapport van Elia voorzien is tegen 15 november 2023 en er hierbij slechts één scenario wordt gesimuleerd voor elke veiling, en ondanks dat beide rapporten (ERAA2023 enerzijds en de kalibratierapporten anderzijds) niet dezelfde lading dekken, meent de CREG dat het toch mogelijk zou moeten zijn om de ERAA 2023 dataset te gebruiken.

53. De CREG stelt voor om, in de mate van het mogelijke, de meest actuele data te gebruiken. Indien de ERAA 2023 dataset gevalideerd wordt voor 16 september 2023, dan dient deze dataset zeker gebruikt te worden. Indien de ERAA 2023 dataset niet kan gebruikt worden, dan dienen de geüpdatet dataset ERAA2022 gebruikt te worden rekening houdend met de opmerkingen in randnummers 49 tot 51.

4.4. SENSITIVITEITEN

54. De CREG stelt vast dat de aanbeveling van Elia veel (8) gevoeligheidsanalyses opsomt, hoewel inhoudelijk er slechts een beperkt aantal afwijkingen van de basisdataset worden voorgesteld.

55. De volgende gevoeligheidsanalyses lijken zonder voorwerp te zijn, gezien de beschrijving ervan overeenkomt met de basisdata :

- Brandstof- en CO₂ prijzen;
- 70%min RAM;
- Sluitingen van thermische eenheden voor Y-1 veiling;

² <https://www.entsoe.eu/outlooks/eraa/2022/>

- Kleinschalige opslag voor elektriciteit;
- Andere buitenlandse risico's.

56. De inhoudelijke sensitiviteiten worden hierna toegelicht.

4.4.1. Nucleaire beschikbaarheid in Frankrijk

57. Op basis van de beschikbare informatie meent de CREG dat de problemen inzake de beschikbaarheid van de Franse nucleaire eenheden op korte termijn actueel blijven. Inzake de bepaling van de nucleaire onbeschikbaarheid voor de Franse kerncentrales, is een update van de laatst beschikbare REMIT-data aangewezen.

58. De CREG stelt voor om bij deze update voor de Franse nucleaire onbeschikbaarheid enkel rekening te houden met de winterperiode 2025-2026 (dus vanaf 1 november 2025). Deze aangepaste methodologie werd door de Algemene Directie Energie reeds toegepast bij de voorbereiding van de LCT veiling. Op basis van deze methodologie, stelt de CREG bijgevolg voor om rekening te houden met een extra onbeschikbaarheid van 4,6 GW.

4.4.2. De elektriciteitsvraag

59. De elektriciteitsvraag is een belangrijke parameter die een grote invloed heeft op de volumeparameters van de vraagcurve, en bijgevolg ook op de kost van het capaciteitsvergoedingsmechanisme. De CREG meent dan ook dat de bepaling van deze parameter een grondige voorafgaande analyse verdient. Echter, de beschikbare tijd tussen de publicatie van de Climact studie (25 augustus 2023) en de deadline voor de publicatie van een in de ministerraad overlegd besluit (15 september 2023) is totaal onvoldoende om aan de diverse instanties (CREG die een voorstel van referentiescenario moet uitbrengen en de Algemene Directie Energie die een adviesbevoegdheid heeft) toe te laten een gedegen analyse uit te voeren. Tijdens het opvolgingscomité van het CRM werd 31 augustus 2023 als streefdatum vooropgesteld om het voorstel van referentiescenario door de CREG over te maken aan de Minister en aan de Algemene Directie Energie.

Deze krappe timing laat bovendien niet toe om nog bijkomende verduidelijkingen of inlichtingen, laat staan aanvullende analyses, te bekomen, na kennisname van de Climact-studie. De CREG heeft op 28 augustus 2023 wel nog een aantal verduidelijkingen kunnen krijgen van Elia, maar door de onbeschikbaarheid van Climact op korte termijn konden niet alle vragen (voornamelijk de vragen naar kwantitatieve tussenresultaten) beantwoord worden.

Verder merkt de CREG op dat de evolutie van de elektriciteitsvraag die op 25 augustus 2023 werd voorgesteld in de WG Adequacy, niet kon worden voorgelegd aan de marktspelers tijdens de openbare raadpleging van Elia.

De hoofdreden voor deze laattijdige publicatie is dat de economische vooruitzichten van het Federaal Planbureau, pas eind juni beschikbaar zijn en in rekening worden gebracht bij de simulaties voor het voorspellen van de elektriciteitsvraag door Climact.

De CREG meent dat dit timingprobleem zo vlug mogelijk dient opgelost te worden (door bijvoorbeeld een herziening van de kalender voor de definitie van het referentiescenario of door te kunnen beschikken over de nodige data uit de economische vooruitzichten van het Federaal Planbureau vóór de officiële publicatie ervan) om een herhaling van deze situatie te voorkomen bij de bepaling van de referentiescenario's voor de volgende veilingen.

60. De CREG meent dat de verstrekte informatie tijdens de WG Adequacy van 25 augustus 2023 onvoldoende is. De invloed op de elektriciteitsvraag van elke parameter die aangepast wordt (ten opzichte van een eerdere analyse) en de evolutie van de elektriciteitsvraag per sector zou voor elk jaar van de beschouwde periode berekend en gepubliceerd moeten worden.

61. De CREG erkent dat het voorspellen van de elektriciteitsvraag zelfs in “normale” omstandigheden een moeilijke oefening is. De uitzonderlijke omstandigheden van de voorbije jaren (Covid crisis gevolgd door de oorlogssituatie in Oekraïne) gecombineerd met een kantelpunt inzake de sterk toenemende elektrificatie en een grotere onzekerheid over de toekomstige prijsevoluties, maken deze oefening nog moeilijker.

62. Ten opzichte van de Adequacy- en Flexibiliteitsstudie van juni 2023 van Elia (de vorige analyse door Climact) zijn er slechts een beperkt aantal parameters gewijzigd:

- Update met de macro-economische vooruitzichten van het Federaal Planbureau;
- Update met de prijsvoorspellingen (4/07/2023);
- De prijselasticiteit wordt met 1 jaar vertraagd in de categorie “Buildings”³;
- Kleine aanpassingen bij het kalibreren van het model.

Het beschikbaar stellen van de kwantitatieve invloed van elk van deze parameters op de elektriciteitsvraag zou zeker leiden tot een beter begrip van het door Climact gepresenteerde eindresultaat. De CREG merkt op dat de invoering van de vertraging van de prijselasticiteit voor de “gebouwen”-sector met één jaar een ingreep is die nieuw is en, gezien deze ingreep niet werd geconsulteerd, pas beslist werd na de consultatie (mogelijks bij de analyse van de eerste resultaten van Climact).

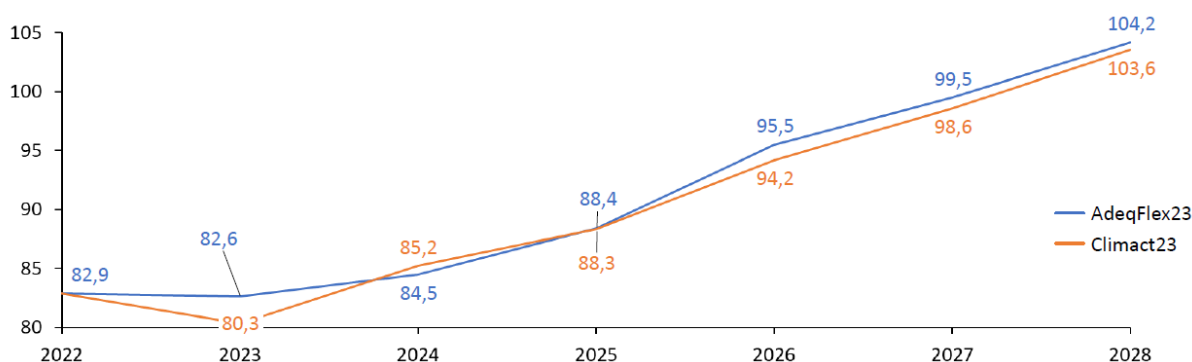
Deze invoering van de voornoemde parameters gaven als resultaat bij de analyse door Climact een elektriciteitsvraag van 82,4 TWh voor 2023, terwijl nu de beste inschatting van Elia, op basis van de eerste 7 maanden van 2023, een totale elektriciteitsvraag van 80,3 TWh is. Het onverklaarbare verschil van 2,1 TWh werd beschouwd als vraagdestructie en wordt voor de volledig bestudeerde periode (2023-2028) afgetrokken van de voorspelling van Climact.

Het resultaat na deze correctie wordt in onderstaande figuur (uit het consultatieverslag van Elia) weergegeven.

³ Deze categorie omvat niet-industrieel verbruik (zoals toepassingen, koken, verwarming, koeling, warm water, verlichting, servers, ...)

Comparison of Adequacy & Flexibility 2023 and Climact 2023 exercises

Final electricity consumption - total
[TWh]

- Demand destruction has been considered to match Elia's best estimate of the total load (July 23)
- Demand destruction impacts considered constant during the entire trajectory from year 2023 onwards

De CREG stelt vast dat het gecombineerde effect van de vertraging van de prijselasticiteit voor de “gebouwen”-sector samen met de beschouwde vraagdestructie maakt dat de uiteindelijke vraagevolutie nauw komt aan te sluiten bij de elektriciteitsvraag die in de adequacy- en flexibiliteitsstudie werd gebruikt.

Ten opzichte van de historische evolutie van de elektriciteitsvraag is de voorziene toekomstige evolutie minstens als een trendbreuk te beschouwen, voornamelijk getriggerd door een hypothese van een snelle elektrificatie. De CREG wenst de aandacht te vestigen dat de snelheid van de elektrificatie door sommige marktpartijen in vraag gesteld wordt.

63. De resulterende elektriciteitsvraag wordt gekenmerkt door een sterke stijging van de elektriciteitsvraag in de komende 3 jaren (+17,3% tussen 2023 en 2026, met jaarlijkse stijgingen van respectievelijk +6.1%, +3.6% en +6.6%). Deze stijgingen worden door Climact verklaard door enerzijds de hypotheseprijs inzake de elektrificatie en anderzijds de voorspelling van de lagere retail elektriciteitsprijs (van ongeveer 450€/MWh in 2022 verlaagd naar 250€/MWh vanaf 2023).

De hypotheseprijs inzake de elektrificatie zijn overgenomen uit de laatste Adequacy- en Flexibiliteitsstudie van Elia.

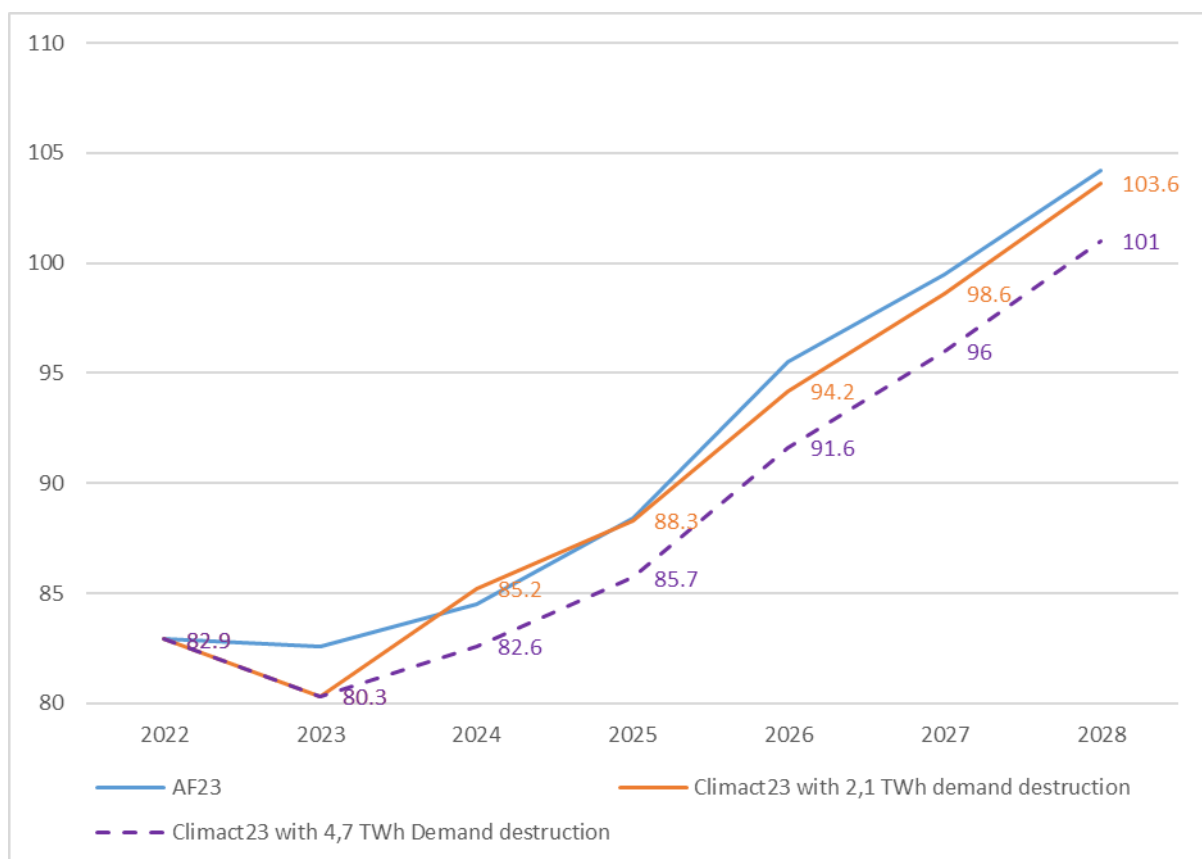
De sterke stijging tussen 2023 en 2024 is bovendien ook deels te verklaren door de vertraging voor de prijselasticiteit in de “gebouwen”-sector. De daling van de elektriciteitsprijs in 2023 vertaalt zich immers pas vanaf 2024 in een stijging van het elektriciteitsverbruik.

Binnen de beperkte beschikbare tijdsperiode voor de analyse, wenst de CREG vooral de aandacht te vestigen op de impact van de vertraging met één jaar van de prijselasticiteit in de sector “gebouwen”. Deze methodologische correctie maakte geen deel uit van de openbare raadpleging en werd tijdens de WG Adequacy niet uitvoerig gemotiveerd. De CREG meent dat de invoering van de vertraging van de elasticiteit voor de “gebouwen”-sector minstens kwalitatief en kwantitatief zou moeten ondersteund worden door een uitvoerige analyse. De “gebouwen”-sector omvat hoofdzakelijk niet-industrieel verbruik (zoals toepassingen, koken, verwarming, koeling, warm water, verlichting, servers, ...). In 2022 zorgden de verhoogde voorschotbedragen en de stijgende elektriciteitsprijzen voor heel wat media-aandacht. Het is moeilijk om aan te nemen dat alle residentiële klanten gewacht hebben op hun eindfactuur alvorens hun gedrag aan te passen.

64. De CREG stelt voor om deze vertraging met één jaar niet toe te passen en dus de “gebouwen”-sector, net als de industriesector en net zoals de simulaties in het verleden gebeurden, zonder vertraging te laten reageren op prijsvariaties. Dit leidt tot 2 gevolgen :

- De stijging van het elektriciteitsverbruik tussen 2023 en 2024 wordt minder sterk;
- Het resultaat van het elektriciteitsverbruik volgens de Climact-analyse in 2023 komt in plaats van 82,4 TWh wellicht op ongeveer 85 TWh uit. Het onverklaarbare verschil dat als vraagdestructie wordt beschouwd zou dan in plaats van 2,1 TWh eerder 4,7 TWh bedragen. Dit betekent dat de vraagevolutie over de volledige periode nog met 2,6 TWh daalt.

65. Deze aanpassing maakt dat de elektriciteitsvraag voor 2028 dan op 101 TWh uitkomt, wat nog steeds een aanzienlijke stijging is ten opzichte van de door Elia geschatte waarde van 80,3 TWh in 2023. In de onderstaande figuur wordt de vraagevolucie van de AF23 en de Climact 2023 weergegeven, aangevuld met de correctie op de vraagcurve van Climact (de correctie houdt dus in dat de “gebouwen”-sector in hetzelfde jaar reageert op prijsvariaties (zoals voor de industrie) en rekening houdt met een vraagdestructie van 4,7 TWh (zijnde het verschil in 2023 tussen 85 TWh en 80,3 TWh)).

66. Er kan evenwel niet uitgesloten worden dat het onverklaarbare verschil (vóór rekening te houden met de vertraging van de elasticiteit voor de gebouwen sector) misschien een andere oorzaak kent die ligt in de gebruikte parameters en elasticiteiten of zelfs in het model zelf. De verwachte elektrificatie kent immers een ongeziene groei en mogelijk, leidt een dergelijke evolutie tot resultaten die de betrouwbaarheidsgrenzen van het model (of de erin opgenomen parameters) te buiten gaan.

67. De CREG stelt zich eveneens vragen of de beschouwde vraagdestructie constant moet verondersteld worden tijdens de bestudeerde periode. De vraagdestructie zou evenzeer als een percentage van de totale elektriciteitsvraag kunnen beschouwd worden. Een grondige analyse was dus

noodzakelijk geweest, maar de CREG begrijpt ook dat de krappe timing geen ruimte liet voor een dergelijke analyse. De CREG meent dat het nuttig zou zijn om de meer gedetailleerde kwantitatieve resultaten van de Climact-studie niet enkel te berekenen voor de toekomstige vraagvoorspellingen maar eveneens voor de update van de zomer 2023. De CREG beveelt ook aan om de hierboven vermelde analyses nu al op te starten en aldus te vermijden volgend jaar terug in een gelijkaardige situatie als nu terecht te komen.

68. Gezien de grote onzekerheid over de evolutie van de elektriciteitsvraag, zou de CREG aanbevelen om zich op heden niet te beperken tot één enkele evolutie voor de elektriciteitsvraag in een referentiescenario. De CREG beveelt aan om een wijziging van het regelgevend kader te overwegen om deze mogelijkheid toe te laten.

Gezien een overschatting van de elektriciteitsvraag een rechtstreekse invloed heeft op de volumeparameters van de vraagcurve, en dus mogelijks grote financiële gevolgen kan hebben, pleit de CREG in ieder geval voor een nauwgezette opvolging van de evolutie van de elektriciteitsvraag en van de mate van elektrificatie. Een jaarlijkse kalibratie op basis van de meest recente beschikbare gegevens is noodzakelijk.

69. De CREG stelt voor om de vraagcurve “Climact met 4,7 TWh demand destruction” zoals voorgesteld in bovenstaande grafiek in rekening te brengen voor het referentiescenario.

4.4.3. Vraagrespons (demand side respons)

70. De resultaten van de E-cube studie die tijdens de WG Adequacy op 25 augustus 2023 werden gepresenteerd resulteren in een volume DSR van 1843 MW. Elia stelt voor dit volume constant te houden over de beschouwde periode.

71. De CREG erkent dat de inschatting van het volume DSR een moeilijke oefening is maar beveelt Elia aan om in samenwerking met de marktactoren verder de methodologie voor de inschatting van DSR te ontwikkelen en te verbeteren.

72. Gezien het ingeschatte volume DSR jaar na jaar steeds stijgt, zelfs met een dalende elektriciteitsvraag, stelt de CREG zich vragen bij de aanbeveling van Elia om over de ganse studieperiode een constante waarde van 1843 MW voor DSR te beschouwen. Gezien de voorspelling van een sterk toenemende elektriciteitsvraag die vooral gestuurd wordt door een snelle elektrificatie, stelt de CREG voor om het volume DSR van 1843 MW voor winter 2022/2023 voor de komende periodes te laten toenemen volgens de evolutie van de vraag.

5. CONCLUSIE

73. Op basis van artikel 3, §6 van het koninklijk besluit van 28 april 2021 heeft de CREG voorliggend voorstel gemaakt.

74. De CREG stelt voor om als referentiescenario voor de T-1 veiling met leveringsperiode 2025-2026 de aanbeveling van Elia te nemen, aangepast met de voorgestelde wijzigingen in randnummers 46, 53, 58, 69, 72.

////

Voor de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas:

Andreas TIREZ
Directeur

Laurent JACQUET
Directeur

Koen LOCQUET
Wvd. Voorzitter van het Directiecomité